

Bemutatjuk a Magyarországi Francia Intézetet

Egy kis történelem

Az Institut Français en Hongrie 1947-ben jött létre az akkori Pázmány Péter Tudományegyetem szomszédságában, a Párizsi Egyetem védnöksége alatt. Alapítása idején viszonylag kedvezőek voltak a feltételek a magyar-francia együttműködés számára; később azonban meglehetősen viszontagságos körülmények között működött: tevékenysége évekig csupán a tudományok ápolására szorítkozhatott. Érdemes volna egyszer részletesen megírni ennek a hősi korszaknak a történetét.

1961 után a Szegfű utcában működő intézet már szélesebb közönséget fogadhatott, bár az akkori magyar hatóságok bizalmatlansága miatt még mindig csak bizonyos korlátok között. Az értelmiségi elitnek szánt programok mellett fokozatosan megjelentek a különféle konferenciák és filmvetítések. 1976-ban megnyílt a *téléthèque*, amely igen hamar nagy népszerűsége tett szert.

Az évek során az intézet működési feltételei több tekintetben is javultak. Lassanként közvetlen kapcsolatokat sikerült kiépíteni a magyarországi kulturális partnerekkel; s a magyar állampolgárok nyugodtan látogathatták az intézet programjait. Az épület azonban mind szűkebbnek bizonyult az egyre gazdagodó tevékenység befogadására.

Az új székház

Az új székház építésére a döntés 1982-ben született meg, de csak 1988-ban kezdtek hozzá az építkezéshez a francia Georges Maurios építőművész tervei alapján. 1992-ben avatták fel a Fő utca 17-ben álló új épületet.

A budai vár közvetlen közelében, a Duna partján és az Országházzal szemben levő épület újszerű építészeti jegyeivel harmonikusan belesimul a város történelmi képébe: méltóan képviseli a francia kultúra jelenlétét Magyarországon, s kitűnően el tudja látni az intézet valamennyi feladatát.

Hosszú volna felsorolni, hogy mi minden található a hétemeletes épületben a körszínháztól a médiatáron át a kiállító csarnokokig. Ezt a helyszínen kell megnézni: a *Modern Nyelvoktatás* valamennyi olvasóját – nemcsak a francia-tanárokat – szeretettel hívjuk az épület megtekintésére.

Ebben az írásban elsősorban a nyelvoktatással összefüggő tevékenységről adunk tájékoztatást.

Franciatanítás az intézetben

A Francia Intézet célja, hogy kulturális programjai mellett sokrétű pedagógiai tevékenységével is közvetítse az Európára és a világra nyitott sokoldalú francia

szellemiséget. A tanfolyamok és témáik változatossága igyekszik megfelelni az érdeklődők és a magyar társadalom kulturális és gazdasági folyamatai által támasztott elvárásoknak.

48 tanárunk (franciák, magyarok és kétnyelvűek) évente több mint 3500 diákot tanítanak összesen 15 000 tanóraban, 12 teljes elektronikai rendszerrel felszerelt tanteremben.

Tanulóink főleg a 25 éven aluli fiatalok közül kerülnek ki, háromnegyed részük nő. Nagy többségük Magyarországon él és magyar anyanyelvű. (Tanfolyamainkon igyekszünk eleget tenni a francia nyelvterületen nevelkedett magyar fiatalok, valamint az országban tartózkodó más anyanyelvűek igényeinek is; az utóbbiak számára magyar nyelvtanfolyamokat is szervezünk.)

Féléves rendszerben dolgozunk (a 45 órás alaptanfolyam a legjellemzőbb), de ettől eltérő formáink is vannak, például a nyári intenzív tanfolyamok meg a szombati órák. A tanuló csoportokat írásbeli és szóbeli tesztek alapján, valamint tanári beszélgetés segítségével alakítjuk ki nagy rugalmassággal (de félév közben nem lehet csoportot váltani).

A következőkben tanfolyamaink típusait mutatjuk be.

Francia nyelv felnőtteknek alapfokon, középhaladó és haladó szinten

Alapfokon a tanuló 4 különböző szinten, 45 órában (FB0–FB3) sajátíthatja el a francia nyelvtan alapjait, ennek során megtanulja kifejezni magát egyszerű témákban, mind írásban, mind pedig szóban. A 180 órás minimális alap után a tanulók általános ismereteket szerezhetnek Franciaországról, a franciák hétköznapjairól. Képesse válnak megvédeni álláspontjukat; tényeket, eseményeket, személyeket leírni; levelet és önéletrajzot szerkeszteni; a francia sajtó hétköznapi témájú cikkeit, egyszerű reklámszövegeket és eredeti anyagokat nagyrészt megérteni. A legfőbb felhasznált oktatási módszerek: *Espaces* és *Nouveau sans Frontières*.

Középhaladó (CO4, CO5, CO6) és haladó (DE7) szinten az általános alpanyelvtudás fejlesztése a cél, az addig megszerzett nyelvtani ismeretek felelevenítésével és a francia társadalom médiák révén történő tanulmányozásával. A tanulók leginkább érvelni, lényegyet kiemelni tanulhatnak meg, illetve az aktuális témákon keresztül fejleszthetik az írásbeli és szóbeli kifejezési készségüket. Ez az irány egyben a magyar állami nyelvvizsgákra való felkészülésnek is megfelel.

Francia szaknyelvvoktatás

A magyar gimnazistáknak szervezett tanfolyamok (LY) a felnőttek óráinak tematikája és igényei szerint haladnak. Elsősorban a módszertanra ügyelnek az oktatók, a közép- és felsőfokú állami nyelvvizsgára folyik a felkészítés.

A még fiatalabbakat (JE) játékos és kreatív tanfolyamok várják, amelyeket szakképzett tanárok vezetnek és szerepjátékokból, felolvasásból, éneklésből, előadásokból stb. építenek fel. Kortól és nyelvismerettől függően öt különböző szintre lehet beiratkozni.

A francia nyelvterületen, vagy bárhol a világon francia iskolában tanult –

azaz franciául írni és olvasni tudó – fiatalok számára indított tanfolyamokra (EF) 8 éves kortól gimnazista korig lehet jelentkezni.

A francia nyelv oktatásán kívül idén ősztől magyar nyelvórákat (HO) is indított az Intézet, kezdő, középhaladó és haladó szinten, elsősorban olyan franciáknak, akik a magyar nyelvvel és a magyar társadalommal közelebbről kívánnak megismerkedni.

Külön felkérés és szerződéses megegyezés alapján az Intézet különböző francia kirendeltségek, francia-magyar vegyesvállalatok, vagy akár olyan magyar vállalatok számára, amelyek nyelvi továbbképzésben kívánják részesíteni dolgozóikat, órákat szervez Budapesten és környékén. Ez legtöbbször általános francia nyelvoktatást jelent, de egyre gyakrabban érkezik igény szaknyelvi oktatásra: számvitel, marketing, könyvtár-gazdálkodás, környezetvédelem témakörben, nemcsak francia-magyar vonatkozásban, hanem európai érvénytel.

Nyelvvizsgák

A Francia Intézetben eddigi tapasztalataink alapján eredményesen készítjük fel a tanulókat a magyarországi állami nyelvvizsgákra: mind a középfokú, mind a felsőfokú vizsgákra szervezünk felkészítő csoportokat. Ezenkívül szervezünk magyarországi egyetemekre és más felsőoktatási intézményekbe pályázók számára felvételi előkészítő csoportokat is.

Intézetünk specialitása azonban a franciaországi francia nyelvvizsgákra történő felkészítés; ebben elsők vagyunk – hálózatunk révén – szerte a világon.

– Chambre de Commerce et D’Industrie de Paris (CCIP) vizsga: az Intézet speciális előkészítőt szervez a Párizsi Kereskedelmi és Ipari Kamara vizsgájára (a francia és nemzetközi szociológia és gazdaság szakterületén), amelyet a francia vállalatok nagy része elvár. A két ezúton megszerezhető vizsga – a gyakorlati gazdasági és kereskedelmi francia nyelv (CCIP – Certificat Pratique), illetve a felsőfokú üzleti francia nyelvvizsga – egyre nagyobb számban vonzza a diákok érdeklődését.

– Diplôme Approfondie de Langue Française (DALF) vizsga: a Francia Intézet tanfolyama felkészít a DALF vizsgára, amely a francia Oktatási Minisztérium által meghatározott elvárások szerint igazolja, hogy a nyelvtudás megfelelő szintű a tanulmányok franciaországi felsőoktatásban való folytatásához. Kétféle területen szerezhető diploma: a humán és a társadalomtudományok, illetve a természettudományok területén. Megszerzésük ugyan nem jelent automatikus felvételt a franciaországi felsőoktatási intézményekbe, de mind módszertanilag, mind nyelviileg tökéletesen felkészítenek a továbbtanulásra.

– Sorbonne-nyelvvizsga: már harmadik éve nyílik lehetőség a Francia Intézetben arra, hogy a párizsi Sorbonne egyetem külföldi tanulók számára meghirdetett vizsgáira felkészülhessenek az érdeklődők. A „Sorbonne2” francia nyelvi tanulmányokra, a „Sorbonne3” felsőfokú francia nyelvi tanulmányokra képesítő vizsga, az utóbbi irodalmi szakiránnyal is kiegészül (a legnagyobb francia írók műveinek és a modern francia társadalom ismérveinek tárgyalásával – politikai és társadalmi intézmények, történelem, gazdaság, zene, művészettörténet, új technológiák. . .). A „Sorbonne3” letétele lehetőséget

nyújt a Sorbonne, illetve más egyetemek bölcsészkarára és idegen nyelvi karának második évfolyamára való közvetlen beiratkozásra.

Egyéb tanfolyamok

Napjainkban alapvető az idegen nyelvek ismerete, ugyanakkor a nyelvtanulás sokak számára okoz gyakorlati nehézségeket. Vannak, akiknek a munkája nem teszi lehetővé tanfolyamok látogatását, vannak, akiknek nincs ilyesmire lehetőségük a lakóhelyükön, és vannak, akik nem szeretnek csoportban tanulni, de anyagi lehetőségeik miatt nem tudnak magántanárt fizetni. Nekik dolgozta ki a Francia Intézet tanári közössége szigorú szakmai szempontok szerint, kezdő és immáron haladó szinten a *C'est la vie* elnevezésű, komplex, önálló nyelvtanulási módszert és a három részből álló csomagot. A 15 leckét, magyar nyelvű nyelvtani magyarázatokat és sok gyakorlatot tartalmazó kézikönyvet audió- és videókazetta egészíti ki. A multimédia együttes mellé tanári segítséget is felajánlunk, azaz rendszeres konzultációkat, írásbeli dolgozatok javítását, személyes kapcsolattartást.

Ezenfelül középfokú nyelvtan-központú tanfolyamot és ingyenes francia sanzonórákat is szervezünk. A jövő évtől francia fordítói szemináriumot is indítunk, sőt filmelemző klubot is, Resnais, Truffaut és Godard műveit véve alapul.

Médiatár

A Francia Intézet egyik büszkesége a médiatár, amely az épület három szintjén helyezkedik el. 3500 állandó látogatónk 40 000 dokumentumot használhat a helyszínen vagy kölcsönözhet ki.

A könyvtár mintegy 30 000 kötetet tartalmaz. A tekintélyes, folyamatosan bővülő könyvválaszték átfogó képet nyújt a francia irodalomról a IX. századtól egészen napjainkig, ideértve a francia nyelvterületek alkotásait, a képzőművészetet, a történelmet, a földrajzot, a turizmust és a társadalomtudományokat is.

Négy napilap, számos heti- és havilap, illetve a legjobb folyóiratok széles választéka várja az érdeklődőket a legkülönbözőbb témákban, úgyis mint politika, gazdaság, tudományok, oktatás, divat, építészet és lakberendezés, fotózás, művészetek, természet, egészség. Mintegy 160-féle folyóiratot kínálunk a friss információkra vágyóknak. A kézikönyvtárban találhatóak a szótárak, enciklopédiák és albumok.

Közel száz színes diasorozat kölcsönözhető (50–100 darabosak), amelyek főleg a franciaórákra való felkészülésnél hasznosak, mivel betekintést engednek a francia hétköznapi életbe, a társadalmi életbe, az ország történelmébe, földrajzába, bemutatják műemlékeit és művészetét.

A hangtár 4000 dokumentumot tartalmaz: 2500 hangkazettát, 500 hangoskönyvet és 1000 CD-t, szintén helyi használatra és elvitelre egyaránt. A hangtár alapját a francia zene képezi: a középkortól napjainkig, a klasszikus muzsikától az elektronikus zenéig, kazettán és CD-n. A hangoskönyv (hangszalagra, vagy CD-re rögzített könyv) különösen a francia nyelvtudás tökéletesítéséhez nagy segítség. Regények, versek, színpadi művek, és hírességekkel folytatott beszélgetések, humoreszkek képezik az anyagát. Válogatott francia nyelvokta-

tási módszerek, kazettákkal kísért kézikönyvek is fellelhetők a hangtárban, gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt, általában helyben való használatra.

A videótár a francia filmtörténet legjobb játékfilmjeiből nyújt válogatást, a kezdetektől máig. Az ismeretterjesztő videofilmek bepillantást adnak a francia művészet és tudomány területeire. Vannak a francia festészetet, építészetet, irodalmat, tudományokat, történelmet, földrajzot bemutató videófilmek, a napi aktualitást követő videófolyóiratok, melyek a francia nyelvoktatásban is sikerrel alkalmazhatók. Összesen több mint 2000 színes és fekete-fehér VHS típusú videókazetta áll a polcokon, kizárólag otthoni lejátszásra.

Már a jövő felé mutat központi multimédia adatbázisunk: a legfrissebb francia nyelvű információhordozókat igyekszünk hozzáférhetővé tenni a magyarországi felhasználók számára. A Franciaországban kiadott elektronikus kiadványok válogatott gyűjteménye sokoldalú ismeretszerzésre és kutatásra is lehetőséget nyújt. Csak néhányat említünk ezek közül példaként: a *CD-ROM ELECTRE* 360 000 francia könyv rövid tartalmát és árát tartalmazza; megvan a *Le monde* című napilap CD-ROM változata; a *KOMPASS* a francia vállalatok adatainak tárháza; a *Lois et décrets* a francia törvények és rendeletek teljes anyaga; az *Axis* a párizsi Hachette ház kiadásában megjelent multimédia enciklopédia könyvekből, videófilmekből és CD-ROM-okból áll. A Médiatár technikai sokszínűségét jól példázza a párizsi Louvre gyűjteményének különböző információhordozókon való megjelenése: megvan videó lézerlemezen, CD-ROM-on és CD-fotón. Gazdag interaktív gyűjtemény is rendelkezésre áll. Végül itt említjük meg, hogy a Médiatár összes munkafolyamata a *Paprika* nevű számítógépes programra került, ennek köszönhetően az egyik legmodernebb budapesti kulturális intézmény található a Fő utcában.

Külön szolgáltatások várják a fiatalabbakat. A gyerekek számára berendezett könyvtárrész több mint hétszáz mesekönyvet és albumot kínál a legifjabbaknak, és legalább ugyanannyi képregényt a nagyobbaknak, külön olvasósarokban az ifjabb olvasók megtalálják az első komolyabb olvasmányokat; ezernél is több regényt, sőt krimiket. A több ezer ismeretterjesztő ifjúsági mű gazdag választékát még a felnőttek is haszonnal forgathatják. A sajtórészlegben is gondoltunk a fiatalokra: tizenöt ifjúsági folyóiratot és információs kiadványt kínálunk az érdeklődőknek. Kölcsönözhető mintegy hatszáz hangkazetta és CD lemez. A franciául tanulóknak különös érték az egyre növekvő számú hangoskönyv. Végül vagy ötszáz videókazetta teszi lehetővé, hogy az ifjú látogatók is élvezhessék kedvenc rajz-, mese- vagy kalandfilmjeiket. Rendszeresen fogadjunk könyvtárlátogatásra franciául tanuló iskolai osztályokat: a rövid ismerkedés alatt vetélkedőket is rendezünk, a nyertesek egy-egy jutalomkönyvvel térhetnek haza.

Folyóiratunk

A Francia Intézet folyóirata, a *Le pont des arts* (vagyis „A művészetek hídjá”) évenként háromszor jelenik meg 20 000 példányban. Ez az illusztrált kiadvány valószínűleg az egyetlen magyar-francia kétnyelvű periodika a világon, amely főként a magyar partnerekkel karöltve kidolgozott rendezvényekről ad tájékoztatást. A folyóirat minden érdeklődő értelmiségi, író, újságíró, színházi szak-

ember, filmrendező és zenész számára lehetőséget biztosít az együttműködésre Ádám Péter főszerkesztő irányítása alatt.

Könyvesbolt

A Budapest több pontján működő LE PONT könyvesbolt-hálózat kimondottan francia könyveket árusító kirendeltsége található a Francia Intézet földszintjén. A könyvesbolt a francia művek nagy választékát kínálja látogatóinak: az érdeklődők a klasszikusokat ugyanúgy megtalálják a polcokon, mint a modern szerzőket. A hírességek szépirodalmi alkotásai és a kötelező olvasmányok mellett a legfrissebb díjnyertes könyvek is fellelhetők, sőt versek, esszékötetek, társadalomtudományi szakkönyvek is. Mintegy 20 különböző francia napilap és folyóirat vásárolható. Külön polcon találhatóak a Franciaországról és Magyarországról szóló útikönyvek, térképek és a két ország gasztronómiai szokásait bemutató néhány szakácskönyv. A könyvesboltban úgyszólván minden francia nyelvkönyvhöz hozzájuthatnak az érdeklődők, az *Espaces*-től a *Sans Frontière*-en és a *Libre Echange*-on át a *C'est la vie*-ig, amely utóbbi a Francia Intézet saját távoktató programjaként ajánlható a nyelvtanulók figyelmébe.

A LE PONT könyvesbolt forgalmának nagyobb százaléka megrendeléseken keresztül bonyolódik le .

Végül magamról

Felteszem, hogy a folyóirat olvasói közül már sokan kapcsolatba kerültek a Francia Intézet több munkatársával: a régiekkel és a mostaniakkal egyaránt. Nekem, mint viszonylag új igazgatónak engedtessek meg, hogy bemutatkozzam e helyen.

Párizsban születtem, diplomát az Insitut des Services Politiques-ban kaptam, később jogi doktorátust is szereztem, majd Párizsban az Institut International d'Administration Publique-ben és több külföldi intézetben tanítottam. Ezzel párhuzamosan igazgatási problémákkal is foglalkoztam, így például a párizsi tömegközlekedés szervezésével.

1983-ban alapítottam (s azóta is irányítom) a Périgord Noir zenei fesztivált, amelyet minden év júliusában és augusztusában tartunk meg. Klasszikus zenei koncerteket, fiatal előadóművészek számára továbbképzést, szakmai konferenciákat és mindenféle kiegészítő kulturális tevékenységet ajánlunk fel a kontinens minden részéből Périgord-ba jövők számára.

Ebből talán az is kiderül, hogy jogász énem mellett erősen él bennem a zenerajongó is, aki egy évtizeden át klarinétozott főleg klasszikus és jazz zenét. Mindmáig megmaradt a kamarazene iránti mély szeretetem.

Nagy lelkesedéssel irányítottam 1988-tól az 1994 júniusi budapesti kinevezésemig a párizsi Videothèque-ot. Ebben a Párizs városa által létrehozott intézményben igyekeztünk a film és a videó teljes feladatkörét ellátni: filmek archiválását, restaurálást és gyártását is; programokat állítottunk össze; s foglalkoztunk a kábeltelevízió és a műholdas sugárzás problémáival is.

Ezt megelőzően 1981-1982-ben kulturális attaséként dolgoztam Omanban, Mascate városában. Ehhez a vonalhoz tartozik, hogy 1994 októberében „Európa és a kultúra” címmel konferenciát szerveztem Périgord-ban.

Budapesti funkciómiban, azt hiszem, össze tudom kapcsolni életem eddigi szálaít. S vállalom a francia nyelv tanításának és terjesztésének feladatát is, ami különösen fontossá vált Magyarország új történelmi helyzetében. Mindehhez a Francia Intézet eddigi tapasztalataira, munkatársaimra – akiknek ezen beszámoló adatainak összeállítását ehelyütt is köszönöm – és főleg a francia nyelv és kultúra magyarországi barátaira szeretnék támaszkodni.

Manuela Cook
Portugál nyelvkönyv
Tanulj magad!

A kötet kezdőknek, a nyelvet gyorsan és hatékonyan elsajátítani kívánóknak íródott. Minden olyan nyelvi jelenséget tárgyal, amely a közvetlen kommunikációhoz szükséges, és külön erénye, hogy bemutatja a Brazíliában beszélt portugál nyelvet, felhívja a figyelmet az eltérésekre.

A párbeszédre épülő leckék kazettán is meghallgathatók.

Fűzve 300 oldal, kazettával együtt 1780,- Ft

**Megvásárolható minden nagyobb könyvesboltban,
vagy megrendelhető**

az Akadémiai Kiadó Kereskedelmi Osztályán:

1519 Budapest, Pf. 245.,

vagy

1117 Budapest, Prielle Kornélia u. 19–35.

